

๗ เครื่องอยู่

โดย
หลวงปู่พุทธะอิสระ
วัดอ้นน้อย

เครื่องอยู่

“ การให้ธรรมะเป็นทาน ชนะการให้ทั้งปวง ”

ท่านสาธุชนผู้สนใจจะร่วมบริจาคปัจจัยเข้ากองทุน
จัดพิมพ์หนังสือธรรมะต่างๆ ของ “หลวงปู่”
ติดต่อบริจาคได้กับคณะกรรมการจัดทำหนังสือ
ที่วัดอ้อน้อย(ธรรมอิสระ) ได้ตลอดเวลา
โทร. (๐๓๔) ๒๐๔-๒๗๔

เครื่องอยู่

พิมพ์ครั้งที่ ๒ : พฤศจิกายน ๒๕๔๒

จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

ดำเนินการจัดพิมพ์โดย มูลนิธิธรรมอิสระ

พิมพ์ที่ บริษัท นำอักษรการพิมพ์ จำกัด

โทร. ๒๔๖-๔๐๗๐

*ข้อเขียนอันเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของ วัดอ้อน้อย (ธรรมอิสระ)

ทุกเรื่อง “สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย” ห้ามนำไปลอกเลียน เผยแพร่

ก่อนได้รับอนุญาต จากวัดอ้อน้อย (ธรรมอิสระ) และมูลนิธิธรรมอิสระ

จริงๆ แล้วเรื่องนี้ ตั้งใจจะคุยตั้งแต่ไปเลี้ยงน้ำปานะ
แก่ผู้ที่อยู่ปริวาสแล้ว แต่ไม่ค่อยมีเวลา หลังจากที่ได้เห็นบรรดา
ภิกษุปริวาสกัะ ภิกษุที่อยู่ในปริวาสกรรมทั้งหลาย เลยนึกขึ้น
มาได้ว่า พวกเรานั้นนอกจากจะมีนิสัย ที่เรียกว่านิสัยสี่ แปลว่า
เครื่องอาศัย ก็คือ อยู่โคนไม้ บิณฑบาต ฉันทาด้วย
น้ำมูตรเน่า แล้วก็ห่มผ้าบังสุกุลจีวรแล้ว สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็น
เครื่องอาศัย ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นเครื่องที่อาศัยของกาย
แต่ส่วนหนึ่งที่เราไม่เข้าใจแล้วก็ลืมมันไปก็คือ เครื่องอยู่ เรา
เรียนรู้แต่เครื่องอาศัย แต่ไม่รู้ความหมาย ไม่เข้าใจความหมาย
ไม่รู้จักความหมาย ว่าอะไรคือเครื่องอยู่ของจิต เครื่องอยู่ที่
ทำให้จิตตั้งอยู่ได้ เครื่องที่ทำให้ตัวเองตั้งอยู่ได้โดยไม่หวั่นไหว
ไม่โยกคลอนไปตามกระบวนการบีบคั้น คุกกระชาก ชักจูง
หรือทำให้เราสั่นไหวหลุดไปกับสิ่งใด ๆ

จริงๆ แล้ว เครื่องอาศัยกับเครื่องอยู่มันต่างกัน
เครื่องอาศัยก็เพียงแค่ อาศัยไปวัน ๆ อาศัยมันชั่วคราว
แต่เครื่องอยู่นี้ มันเป็นที่ตั้ง เป็นเครื่องที่ทำให้เราตั้งมั่นทั้ง
กายและจิต แล้วเครื่องอยู่ของภิกษุบริษัททั้งหลาย เครื่องอยู่
ของนักบวชสมณะสี่พรหมณ์ทั้งหลาย ก็คือ พระธรรม

๑. น้ำปานะ - น้ำผลไม้

๒. ปริวาส - การอยู่ชุดใช้หรือการอยู่กรรมของภิกษุผู้ต้องอาบัติ

๓. ปริวาสกัะ - ผู้ต้องอาบัติ

๔. ปริวาสกรรม - การกระทำวัตรต่างๆ เพื่อลงโทษตนเอง ของภิกษุผู้จะเบี่ยงตนจากอาบัติ

พวกเราถามตัวเองกันบ้างหรือเปล่าว่า บวชเข้ามาจนปานนี้ มีพระธรรมอะไรในใจบ้าง อะไรเป็นข้อธรรมที่เป็นเครื่องอยู่ของตัวเองบ้าง เรามีอะไรเป็นที่ตั้งแห่งจิตวิญญาณของกายนี้บ้าง เรามีคำว่าธรรมข้อใดข้อหนึ่งอยู่ในกมลสันดานบ้าง ถ้าไม่มี ก็แสดงว่าเราไม่มีเครื่องอยู่ เมื่อไม่มีเครื่องอยู่ มันก็คงไม่ต่างอะไรกับ ไม้หลักปักชี่ควาย หรือไม้หลักปักเลน ก็จะล้มไป เอียงไป เอียงมา มันก็ไม่ต่างอะไรกับปุยนุ่น ที่ลอยไปตามลมพัด ไม่ต่างอะไรกับฝุ่นละอองที่ปลิวไปในอากาศ เพราะเราไม่มีเครื่องอยู่ เราจึงไม่สามารถยืนหยัดตั้งตระหง่าน ประดุจดั่งขุนเขาให้ซาน ที่สามารถต่อต้านพลังลม พายุ หิมะและฝุ่น ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า น้ำท่วม สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ทำให้ขุนเขาสั่นไหว โยกโคลน หรือสั่นคลอน ฉันทิ ผู้มีธรรมข้อใดข้อหนึ่ง เป็นเครื่องอยู่ ย่อมยังให้ท่านผู้นั้นตั้งมั่นในทุกสถานการณ์

เครื่องอยู่ที่นักปราชญ์บัณฑิต ภิกษุ นักบวช สมณะ และพระพุทธเจ้า ทรงอยู่ ทรงเป็น ทรงมี และทรงอบรมสั่งสอนกัน เครื่องอยู่เหล่านั้น ก็คือ พระธรรม ซึ่งคนทั้งหลายเรียกว่า ธรรมะ หรือ ธรรมชาติ ธรรมชาติแห่งความเป็นจริง ของสรรพสิ่ง สรรพวัตถุ สรรพสัตว์ รวมทั้งธรรมชาติของตัวเอง ธรรมชาติของจิตวิญญาณ ถ้าเราจะแปลความหมายของคำว่าเครื่องอยู่ ว่าเป็นธรรมชาติ หรือธรรมะ หรือพระธรรม ก็น่าจะแปลได้หลายอย่าง ถ้าจะแปลคำว่า ธรรมะ ก็คือ สภาพที่ทรงไว้ สภาพที่ดำรงอยู่ สภาพที่เป็นธรรมดา สภาพแห่งธรรมชาติ สภาพะธรรมหนึ่ง ๆ ที่เกิดขึ้นในทุกขณะจิตที่เกิดดับ ความเป็นจริงที่เป็น

สัจจะแท้ ที่ทนต่อการพิสูจน์ได้ตลอดกาล เช่น สัจธรรมที่ว่า **สรรพสิ่งในโลก เกิดขึ้นในเบื้องต้น แปรปรวนในท่ามกลาง แตกสลายในที่สุด** ปรากฎการณ์แห่งสภาวะ ที่เกิดจากสติ สมาธิ ปัญญา ความถูกต้องชอบธรรม ความเที่ยงตรง ต่อปรากฏการณ์แห่งสัจธรรม กระบวนการของการรักษา ดุลยภาพ ของสรรพสิ่ง สรรพชีวิต สรรพวัตถุ และท้ายที่สุด ความถูกต้องไม่บกพร่องในหน้าที่

ถ้าจะแปลคำว่า “พระธรรม” ก็คือ คำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือ ระเบียบแบบแผน ธรรมเนียม ข้อห้าม ข้ออนุญาต ที่อยู่ในหลักของความเป็นจริง ทั้งเบื้องต้น ท่ามกลาง และที่สุด โดยที่ไม่มีใคร ผู้ใด สามารถหักล้างทำลาย ในหลักคำสอนนั้นๆ ได้ ไม่ว่าจะมาแล้วแต่อดีต ปัจจุบัน หรือจะมีต่อไปในอนาคต ซึ่งในหลักคำสอนที่เรียกว่าพระธรรมนี้ ถ้าจะให้แยก คงจะแยกออกได้เป็นสองหลัก คือ หลักกาย และหลักใจ หรือเครื่องอยู่แห่งกายกับเครื่องอยู่แห่งใจ ซึ่งข้อธรรมทั้งหลายทั้งปวงนั้น อาจมีถึงแปดหมื่นสี่พันพระธรรมขันธ์ เป็นเครื่องอยู่ของเรา

และถ้าแปลคำว่า “ธรรมชาติ” ก็คือ สภาพแห่งความเป็นจริงของสรรพสิ่ง ที่ต้องอยู่ร่วมกันด้วยความพึ่งพิงอิงแอบอาศัยกันและกัน แม้จะเป็นความจริงที่ปฏิเสธมิได้ว่า สรรพวัตถุ สรรพชีวิตทั้งหลาย ที่เกิดขึ้นในเบื้องต้น ตั้งอยู่ และแปรปรวนในท่ามกลาง แตกสลายในที่สุด ซึ่งสภาวะเช่นนี้ หนีไม่พ้นแม้แต่โลกและจักรวาลเอง ก็ต้องตกอยู่ในกตีกา เช่นนี้ แม้แต่พระพุทธเจ้าหรือตัวเราเอง เข้าใจรู้อันใด ดั่งนี้ เรียกว่า รู้จักธรรมชาติ

เมื่อรู้จักธรรมชาติ ทั้งนอกกาย ในกาย เราก็ย่อมรู้จัก เข้าใจสภาวะที่เราเข้าใจตัวเอง รู้จักสถานะตัวเอง ยอมรับในสภาวะวิถีชีวิตของตัวเอง โดยสร้างความพึงพอใจให้แก่ตัวเอง ในสภาวะในวิถีชีวิต หรือในสถานะนั้นๆ โดยมิได้ผิดหลักการธรรมชาติ พร้อมทั้งยังทำให้ผสมผสาน และสอดคล้อง กลมกลืน กับกติกาศาสนาธรรม เช่นนี้จึงจะได้ชื่อว่า เป็นผู้ไม่ทำร้ายธรรมชาติ เหล่านี้จึงเรียกว่า มีธรรมชาติเป็นเครื่องอยู่

สมัยหลวงปู่บวชใหม่ๆ หลวงปู่พยายามชวนขวายนหาเครื่องอยู่ แล้วหลวงปู่ก็ได้โครงการดูมาเป็นเครื่องอยู่ของตัวเอง หลวงปู่พยายามแสวงหาตัวตนแท้ๆ ตัวที่ตั้งแห่งจิตจนสามารถได้เห็นโครงการดูของตัวเอง แล้วก็ดูว่า นี่คือเครื่องอยู่ของเรา ถ้ามานี้เป็นธรรมะใหม่ นี่เป็นพระธรรมใหม่ ก็คงจะได้ แต่มันไม่ได้เป็นหัวข้อ มันเป็นเรื่อง เป็นท่อนๆ เพราะพระธรรมนั้นเป็นเรื่องเป็นราว เป็นหมู่ ธรรมะเป็นข้อ เป็นวรรคเป็นตอน

แต่หลวงปู่มีธรรมชาติเป็นเครื่องอยู่ โดยธรรมชาติเป็นเครื่องอยู่ อยู่ในธรรมชาติ และเรากับธรรมชาติเป็นหนึ่งเดียวกัน เราจึงกลายเป็นบุคคลที่ไม่หวั่นไหว ไม่สั่นคลอน และไม่อ่อนแอ ต่ออนิฏฐารมณ์ อิฏฐารมณ์ คือของชอบใจ กับของไม่ชอบใจ ของยอมรับและของปฏิเสธ สิ่งเหล่านี้มันจะไม่ทำให้เราเสียสมดุลในการเป็นตัวของตัวเองแท้ๆ รูปร่างภายนอก หรือรูปร่าง การอยู่ในสังคม เราอาจจะทำตนเป็นบุคคลที่สังคมมองว่าเราคือพวกพ้อง นั่นก็คือที่เขาบอกว่า เข้าเมืองตาหลิ่ว ก็ต้องหลิ่วตาตาม แต่ไม่ใช่เหล่หรือบอด

ในขณะที่เดียวกัน ไม่ว่าเราจะเจออายุพัดกระหน่ำขนาดไหน มารร้ายผีทำชานาจะจุดกระชากลากถุมาน้อยเพียงใด แต่สิ่งหนึ่งที่เราวางใจได้ก็คือ เรามีที่อยู่ คือเรามีเครื่องอยู่ของเรา พวกเราจะสังเกตว่า ไม่ว่าหลวงปู่จะมีชีวิตเป็นพ่อครัว เป็นผู้บริหาร เป็นนักพัฒนา มาเป็นนักแสดงธรรม เป็นนักดำ เป็นนักเทศน์ นักสอน หรือเป็นนักกระทำก็ตามที่ แต่ในที่สุดหลวงปู่ ก็มีเครื่องอยู่ของหลวงปู่ เป็นตัวของตัวเอง มีเอกเทศของตัวเอง มีอิสระของตัวเอง มีเสรีภาพของตัวเอง หลวงปู่ไม่ปล่อยให้ตัวเองเล่นบทใดๆ โดยไม่รู้จักเลิก เพราะหลวงปู่รู้จักตัวเอง

ฉะนั้น ความหมายของคำว่า เครื่องอยู่ กับ เครื่องอาศัย จึงเป็นความหมายที่แตกต่างกัน ความหมายของเครื่องอยู่ มันเป็นความหมายของความตั้งมั่น มันเป็นความหมายของความมั่นคง แล้วก็ชี้ตรงต่อความคิดจิต วิญญาณของตัวเอง คนที่มีเครื่องอยู่ เขาย่อมมั่นคงต่ออุดมการณ์ ต่อการใช้ชีวิต ต่อวิถีทาง และก็ต่อสภาวะธรรมชาติของตน จะพอใจในสิ่งที่เป็น

แต่คนที่ไม่มีเครื่องอยู่ ก็จะร่อนไปวันๆ หนึ่ง ลื่นไปวันๆ หนึ่ง จะล่องลอยไปวันๆ หนึ่ง จะแสวงหาดี้นรน กระเสือกกระสนไปวันๆ หนึ่ง แล้วก็ปรุงแต่งไปวันๆ หนึ่ง โดยมีความหมายของคำว่า เผื่อว่า... คือ เผื่อว่าจะได้ อาจจะได้ ไซ้มั้ง น่าจะถูกใจเรา ความหมายเหล่านี้เป็นที่อยู่ของคนที่ไม่มีความมั่นคงในชีวิตของตัวเอง ไม่มีจุดยืนที่แท้ แน่นนอนของตัวเอง จึงมีคำว่า เผื่อว่า... อาจจะได้... ไซ้มั้ง... อยู่ตลอดเวลา

เพราะฉะนั้น หลวงปู่อยากจะทำให้พวกเราได้เห็นประโยชน์ของความมีเครื่องอยู่ หรือสิ่งที่เป็นเครื่องอยู่ของพวกเราว่า พวกเราได้แสวงหามั่นใจแล้วหรือยัง แล้วทำให้ตัวเองมีเครื่องอยู่หรือจะอยู่กับคำว่าพระธรรม ธรรมะหรือธรรมชาติ ข้อใดข้อหนึ่งก็ได้

อย่างที่บอกแล้วว่าพระธรรมก็คือระเบียบ กฎเกณฑ์ กติกา แบบแผน ธรรมเนียม ซึ่งมีทั้งข้อห้ามและข้อนุญาตที่พระศาสดาสัมมาสัมพุทธะผู้เจริญเป็นผู้แสดง ซึ่งจะมีสภาวะที่เป็นเรื่องเป็นราว ตั้งแต่แปดหมื่นสี่พันพระธรรมขันธ์ เป็นเรื่องเป็นราวที่เป็นคณะใหญ่ เราอาจนำมาเป็นเครื่องอยู่อาศัย ข้อใดข้อหนึ่งที่เราเห็นว่าเหมาะสม ที่จะเป็นเครื่องอยู่ของเราได้ แต่คำว่าธรรมะ มันเป็นสภาพที่ทรงไว้ซึ่ง ความเป็นจริงที่เป็นสัจจะแท้ ที่คงทนต่อการพิสูจน์ได้ตลอดเวลา เช่น สภาวะที่เกิดจาก สติ สมาธิ ปัญญา และการรักษาคุณภาพของสรรพสิ่ง สรรพชีวิต สรรพวัตถุ รวมทั้งความเที่ยงธรรม ถูกต้อง ไม่บกพร่องในหน้าที่ที่เราจะนำเอามาใช้ในการดำรงชีวิตก็ได้ ส่วนคำว่าธรรมชาติ คือ สภาวะที่เป็นตัวตน เป็นตัวตนแท้ๆ ของตัวเอง รู้จักหน้าตาแท้ๆ ของตัวเอง และเข้าใจสิ่งที่ตัวเองจะต้องการ ต้องเป็น ต้องไป ต้องได้ ต้องเสีย และต้องมีชีวิต

การเข้าใจความหมายและองค์ประกอบของชีวิตตัวเองนั้นแหละคือ สภาวะธรรมชาติ ความเข้าใจในวิถีทางของชีวิตตัวเองนั่นก็คือ ผู้มีธรรมชาติเป็นเครื่องอยู่ และความเข้าใจในสภาวะของการดำรงอยู่ ในสถานะของความ เป็นมนุษย์ ความพึงพอใจในสภาวะ และในสถานะ ก็คือ

ความเข้าใจในธรรมชาติ และมีธรรมชาติเป็นเครื่องอยู่ เพราะฉะนั้น พยายามแสวงหาเครื่องอยู่ของตัวเองซะ จะได้ว่าเครื่องอยู่อาศัยใด ที่ตัวเองพึงพอใจ แล้วเราก็จะโลดแล่น กระโดดโลดเต้น เล่นบทต่างๆ ได้ อย่างชนิดไม่ต้องกลัวว่า บทนั้นมันจะทำร้ายทำลายเรา เราจะเล่นบทศฤงษณ์ บทพ่อ บทหัว บทเมีย บทแม่ บทลูก บทพระ บทนักบวช บทนักบริหาร บทใดๆ ก็ได้ ถ้าเรามีเครื่องอยู่ของเรา

ผู้ที่มีเครื่องอยู่ ใครเขาร้องไห้ เราจะไม่ร้อง
ผู้ที่มีเครื่องอยู่ คนอื่นทุกข์ทรมาน เราจะรู้สึกเย็นสบาย
ผู้ที่มีเครื่องอยู่ ใครเราร้อน เราจะรู้สึกสันติสงบ แต่คนที่ไม่มีเครื่องอยู่นั้น ไม่เหมาะที่เล่นบทใดๆ ได้เลย เพราะถ้ามันเล่นบทร้าย มันก็จะร้ายจนหยุดสุดท้ายของชีวิตมันนั่นแหละ แต่ถ้าเผชิญจับปลัดจับผลู เผชิญไปเล่นบทดีเข้า ก็จะมีหลงดี ยึดดี ติดดี จมดี จนกลายเป็นความผยอง ทรวงถือตัวถือตน อวดดี เพราะฉะนั้น ไม่เหมาะสมที่จะเล่นบทใดๆ สำหรับบุคคลที่ไม่มีเครื่องอยู่

หลวงปู่พูดอย่างนี้ เพื่อให้พวกเราเข้าใจความหมายของการมีชีวิตของตัวเองที่แท้จริงว่า เราจะมีชีวิตอย่างไร เราจะดำเนินวิถีชีวิตของเราอย่างไร และเราจะทำชีวิตของเราให้เป็นไท มากน้อยแค่ไหน พยายามแสวงหาเครื่องอยู่ของตัวเองให้ได้ซะก่อน ค้นหาให้เจอซะ เราจะได้ไม่รู้สึกเสียใจกับการมีชีวิต และชีวิตต่อไปวันหนึ่งข้างหน้าของเรา ก็จะเป็นชีวิตของเราล้วนๆ ซึ่งไม่ต้องเกรง และหวั่นกลัว หวาดผวาต่อคลื่นลมทะเลร้าย หรือปลาใหญ่ ที่จะมาคอยกัดกิน ฉุดกระชาก ให้เราจมดิ่งไปอยู่ใต้ก้นมหาสมุทรของวิภังการ

หลวงปู่อยากจะพูดให้พวกเราเข้าใจความหมายของการมีชีวิตที่มีเครื่องอยู่ว่า มันเหมือนเกราะป้องกันเราไม่ให้เลวจนกลายเป็นความชั่วร้าย ไม่ได้จนกลายเป็นความรู้สึกตะกรุมตะกราม เสียตาย และก็ไม่ได้ทำให้ชั่ว จนกระทั่งวันตาย คนที่มีเครื่องอยู่ย่อมมีวิถีชีวิตที่เป็นเสรีภาพ คนที่มีเครื่องอยู่จะมีบทบาทบัญญัติ บรรทัดฐานของตัวเองว่า แค่นี้จะพอสำหรับบทนี้ ต่อไปก็เล่นบทใหม่ แต่คนที่ไม่มีเครื่องอยู่นั้นเค้าไม่รู้จักพอต่อบทใดๆ เพราะเค้าจะเล่นหมดทุกบท ด้วยความรู้สึกตะกรุมตะกราม ตะกละ และทะยานอยาก จนกลายเป็นผีทำ ซาดาน มารร้ายที่คอยหลอกล่อคนทั้งหลาย เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ จนไม่สามารถแยกแยะได้ว่า ตัวเองเป็นอะไร

ฉะนั้น จึงพยายามแสวงหาเครื่องอยู่ซะให้ดี แล้วเครื่องอยู่ของเราทั้งหลายที่ดีที่สุดนั้น จะต้องเป็นเครื่องอยู่เพื่อความอยู่รอด ไม่ใช่อยู่ร่วง หรืออยู่หล่น จึงเป็นอยู่โดยความรู้จักธรรมชาติแท้ของตัวเอง จึงเป็นอยู่โดยความรู้จักธรรมะ หรือพระธรรม แล้วเราก็จะอยู่รอด ไม่อยู่ร่วง หรือไม่ต้องหล่นไปในที่ใดๆ หลวงปู่อยากจะเตือนให้พวกเราเข้าใจเรื่องพวกนี้เท่านั้นแหละ

จำไว้เลยว่า ทำให้เป็นอย่างตัวหลวงปู่ล่ะ...ยาก แต่จงเป็นเหมือนอย่างที่เราเป็นและควรจะเป็นนั้นแหละง่าย แล้วยิ่งทำให้เหมือนที่หลวงปู่ทำ...ยิ่งยาก แต่จงทำในสิ่งที่พวกเราคิดว่า เราทำได้ เต็มใจทำ ทำมันโดยหัวใจ และทุ่มเทให้มันทั้งชีวิต ให้มันทั้งจิตวิญญาณ การกระทำนั้น...ง่าย เพราะฉะนั้น อย่าคิดที่จะเปลี่ยนคนอื่น สิ่งอื่น

ผู้อื่น มันยาก แต่จงคิดที่จะเปลี่ยนตัวเอง เป็นเรื่องง่ายกว่า เราไม่อาจจะไปเปลี่ยนสังคม เราไม่อาจจะไปเปลี่ยนโลก เราไม่อาจจะไปเปลี่ยนสัตว์ แต่เราอาจที่จะเปลี่ยนตัวเรา เพราะฉะนั้นพยายามที่จะเปลี่ยนตัวเราเอง ความหมายของคำว่าเปลี่ยนตัวเอง ก็ไม่ใช่ว่า เห็นช้างซี ก็ซีตามช้าง แต่มันก็คือ ทำให้เขาเห็นว่า เราเป็นหนึ่งเดียวกับตัวเขา ในขณะเดียวกัน เราก็ต้องเป็นตัวของเรา ลองไปคิดศึกษาหาวิถีทางของตัวเอง

พวกเรากินข้าว หลวงปู่ก็กินข้าว พวกเรานอน หลวงปู่ก็นอน ความสามารถทั้งหลาย พวกเรามีเท่าๆ กับหลวงปู่ ต่างกันตรงที่ว่า พวกเราเป็นคนจริง จริงใจ และเป็นผู้กล้าที่จะฝึกปรือมันหรือไม่ พวกเรามีสิทธิ์ที่จะทำตัวเองให้เป็นที่พึ่งของตัวเอง และมีสิทธิ์ที่จะทำตัวเองให้เป็นที่พึ่งของคนอื่นเท่าเทียมกับหลวงปู่ อย่าคิดว่า หลวงปู่เป็นที่พึ่งแต่ฝ่ายเดียว ตัวพวกเราเองก็มีสิทธิ์ที่จะทำตนให้เป็นที่พึ่งได้ แล้วก็พยายามสร้างตัวเองให้เป็นที่พึ่งของตัวเอง และก็ทำตัวเองให้เป็นที่พึ่งแก่คนอื่น ๆ ด้วย

พวกเรามีสิทธิ์ที่จะปกป้องชีวิตของพวกเราเอง พอ ๆ และพร้อม ๆ กับการปกป้องคนอื่น ชีวิตอื่น ๆ ถ้าคิดอย่างนี้ ความชวนชวาย การดีนรณที่แสวงหาความรู้ ความสามารถ สร้างสมประสบการณ์ก็จะมีได้มีเฉพาะ แค่พาตัวเองรอด มันจะเป็นการชวนชวายสร้างสมประสบการณ์ เพื่อผู้อื่นที่อื่น และสัตว์อื่นด้วย อีกทั้งยังปฏิบัติตนให้เป็นผู้แกร่งกล้า และพร้อมที่จะเป็นผู้นำ มันจะเกิดพร้อมทุกสภาวะจิต แล้วมันจะทำให้เราไม่หนึ่งเฉยกับการจะพัฒนาตัวเรา

แต่ถ้าเราจะมีชีวิตอย่างคับแคบ คิดอย่างคับแคบ ใจคับแคบ มันก็จะทำให้เราชวนชวายเป็นเรื่องอย่างคับแคบ ชวนชวายเป็นเรื่อง เพียงเพื่อจะเอาตัวรอดไปวันๆ ใครจะเป็น เช่นไรไม่สนใจ เช่นนี้ถือว่าการฝึกสติ สมาธิ ปัญญา ให้ ตัวเองคับแคบไปด้วย ดูจะเป็นการขังตัวเองเอาไว้ในโลกมืดๆ ในกรอบแคบๆ และห้องอันอับจนมากเกินไป นั่นคือ ความ รู้สึกที่ว่า ช่างมัน...ไม่ใช่เรื่องของเรา ถ้าคิดอย่างนี้หลงปฎิเสธว่าเป็นเรื่องคับแคบ ชีวิตอย่างนี้ มันเป็นชีวิตของคนโง่ คน ตาบอด คนพิการ คนง่อยเปลี้ยเสียขา หรือไม่ก็คนที่ใกล้ตาย มันเป็นชีวิตที่ไร้สาระและไร้ค่า ไร้ชีวิต

แต่ถ้าจะคิดแค่เพียงว่า เราจะทำอะไรก็ต่อเมื่อต้อง เป็นพวกของเรา เราจะให้อะไรก็ต้องเป็นญาติเรา ใครจะได้ อะไรจากเราก็ต้องเป็นคนที่เรารัก หรือเราต้องการ ถ้าคิด อย่างนั้น มันก็ยิ่งกักขังตัวเราเอง ความรู้ความสามารถของ เราเอง จิตวิญญาณและการเรียนรู้ของตัวเราเองก็จะคับแคบ ตามไปด้วย เพราะฉะนั้น จงพยายามเปิดตัว เปิดใจ เปิด สมอง เปิดการรับรู้ และการเรียนรู้ให้มันกว้างขึ้น โดยการ หมดเป็นผู้มีความคิดเอื้ออาทร แบ่งปัน และก็การุณย์ต่อผู้อื่น คนอื่น สิ่งอื่น ชีวิตอื่น และชนิดอื่นๆ บ้าง แล้วเราก็จะรู้ว่า เราจะมีชีวิตอย่างไรต่อการที่เป็นผู้การุณย์ต่อชีวิตนั้นๆ เรา มีอะไรจะไปการุณย์เขา ถ้าตราบใดที่ตัวเรายังคับแคบโง่เขลา และเป็นคนที่จิตใจสับสน ในขณะที่เดียวกัน ก็ไม่สามารถที่จะ ฟังตัวเองได้เลย ถือว่าเป็นเรื่องของคนตาบอด เหมือนอย่าง ที่หลงปฎิเสธบทโคลก ที่หลงปฎิเสธเอาไว้ว่า

ลูกรัก...

มีประโยชน์อันใดที่จะจุดแสงประทีป
ให้กับคนที่มืดบอด

ความหมายแม้มันจะดูสั้น คำเขียนก็จะดูรู้สึก กระทบกระตือรือร้น แต่จริงๆ แล้วมันเป็นเรื่องราว และดูจะใหญ่โตทีเดียว ความหมายที่มืดบอด มันไม่ใช่เรื่องของคนที่ยึดดวงตา แต่ มันรวมไปถึงเสียจริต จิตวิญญาณ ความรู้สึก สามัญสำนึก มันสมอง และความคิดอ่าน สิ่งเหล่านี้มันเป็นความมืดบอด ทั้งนั้น

หัดทำตนเป็นคนที่มีแสงสว่างในจิตวิญญาณซะบ้าง จะได้รู้ว่าการดำรงชีวิตต่อไปของเรานั้น มันย่อมมีค่าทุกวินาที การมีชีวิตเป็นผู้ให้ มันเป็นเรื่องเป็นราวที่ยิ่งใหญ่ที่ใครๆ ก็ ทำได้ไม่ถนัดนัก หัดภาคภูมิใจในการเป็นผู้ให้ซะบ้าง อย่าทำตน เป็นคนที่คับแคบจนกลายเป็นความรู้สึกว่า เราตระหนี่ และ ก็รู้สึกขัดสนในจิตใจ รวมไปถึงกระบวนการสับสนก็จะตามมา แล้วในที่สุด เราจะไม่รู้อะไรเลย แม้แต่สิ่งที่ปรากฏในชีวิตเรา

หลงปฎิเสธได้เคยพูดประโยคสั้นๆ แก่ชาวบ้านที่มาหา ว่า ถ้าเราไม่คิดที่จะเอาอะไรของใครๆ เราจะได้มากกว่าสิ่ง ที่เราหวังและคิด แต่ถ้าเราตะกรุมตะกราม ตะกละที่อยาก ได้อะไรของใครๆ ก็ไม่มีใครๆ แม้จะคิดถึงเรา เพราะฉะนั้น จงหัดเป็นผู้คิดที่จะให้ แม้กระทั่งจิตวิญญาณและเลือดหยด สุดท้ายของตัวเองซะบ้าง แล้วเราจะได้ว่า ชีวิตเรามีค่าขึ้นมา แค่นั้น อย่าเป็นเพียงแค่จะให้แต่ญาติ คนที่รัก พวกพ้องเรา

เพื่อนฝูงเรา คนที่เรารู้จัก ความหมายของผู้ให้ มีค่าอันสูงส่ง
เทียบเท่าวิญญานพุทธะ แต่ว่าความหมายของผู้รับ มีค่า
น่าเหยียดหยามและน่ารังเกียจ เทียบเท่าผีห่า ซาดาน ฉะนั้น
เลือกเอาว่า เราจะเป็นผีห่า ซาดาน หรือจิตวิญญานพุทธะ

อุกรรัก

เจ้าจงรู้เถิดว่า

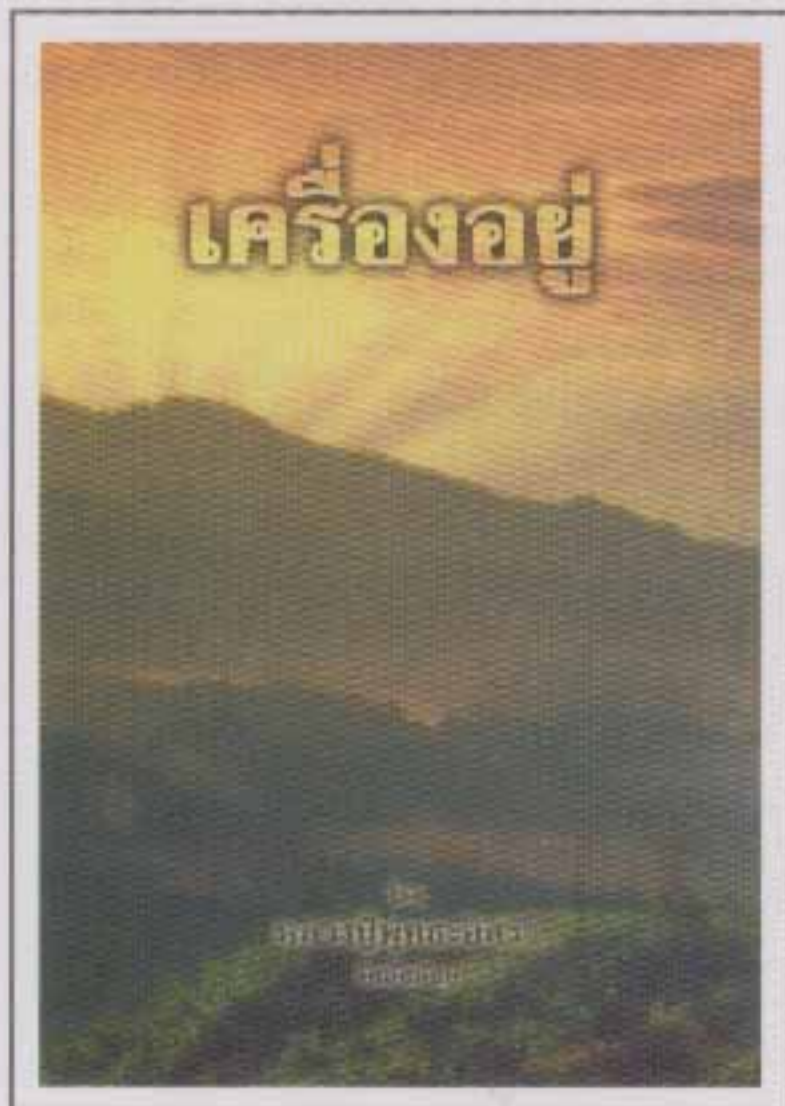
การเข้าถึงและทำควมรู้จัก

กับตัวเจ้าล้วนๆ

นั้นแหละคือพื้นฐาน

ของการศึกษาวิชาธรรมชาติ

เครื่องอยู่ที่นักปราชญ์-บัณฑิต นักบวช และพระพุทธรเจ้า
ทรงอยู่ ทรงเป็น ทรงมี และทรงอบรมสั่งสอนกัน
เครื่องอยู่เหล่านั้น ก็คือคำว่า ธรรม